

Julià de Jòdar **Escriptor**

“Confio en l’energia que surt de baix”

ELS VULNERABLES
Julià de Jòdar
Editorial: Comanegra
Barcelona, 2018
Pàgines: 176
Preu: 18 euros

Els vulnerables és el resultat d’un repete que els editors de Comanegra han proposat a set autors perquè escrivim cadascú la seva novel·la, això sí, situada a Barcelona, amb el mite de Frankenstein com a rerefons i amb un misteriós personatge que recorre totes les històries al llarg de 200 anys. El joc literari que hem compartit m’ha permès conèixer Julià de Jòdar de més a prop i no he dubtat a fer-li una entrevista perquè és un autor que té molt a dir i que en aquesta novel·la ha fet un gir interessant: “M’he divertit i s’hi respira l’estímul de l’agilitat.” Ara ens explica com ha arribat fins aquí.

Després de publicar, entre d’altres, la trilogia ‘L’atzar i les ombres’ i ‘L’home que va estimar Natàlia Vidal’, d’escriure a quatre mans amb David Fernández i amb Enric Juliana, de fer un parell de trios amb Miquel de Palol i Xavier Bru de Sala, de traduir Doctorow..., vas decidir deixar d’escriure, però acabes de treure ‘Els vulnerables’...

Deixar d’escriure no va ser una decisió, va ser perquè no em venia ni cap argument ni cap tema ni cap d’aquests personatges que t’enganxen. Tenia la impressió que *Amb el desertor al camp de batalla* havia tancat una etapa vital del meu personatge. Aleshores, va arribar l’encàrrec de Comanegra i em vaig tornar a activar. Potser és bo que m’arribin encàrrecs, però desma meva, de moment...

Seria hora d’iniciar un projecte que parlés més de tu?

Quan vaig acabar la trilogia, la idea era parlar dels quaranta anys del meu personatge, una novel·la que passés a la Barcelona de la meitat dels anys seixanta fins a la primera dècada dels dos mil. És un projecte per a mi descomunal i tinc molt material guardat, però hi ha alguna cosa que no tira de mi. És possible que el personatge ja se mèsgotés i ara tinc poques ganes de tornar-hi.

Diuen que cada cop que es fa una referència culta en una novel·la es perden cent lectors. Tu vas de ‘sobrat’?

No, no. En l’última novel·la he canviat en molts aspectes i em fa gràcia perquè m’ha sortit una cosa amb més color i amb una altra vivesa. Aquí especialment hi ha una mena de tendresa i aproximació als meus personatges de tota la vida que me’ls fa veure des d’un prisma menys vertical. Amb això estic content i m’hauria agradat que es remarqués. Es podria dir que, aprofitant el joc literari, he anat a la recerca d’un lector més general a través d’un llenguatge menys hiperbòlic.

També hi ha una sornegueria que fa pensar en tu. Aniria en la línia d’abordar una cosa més personal? Per què no t’hi atreueixes?

No és una qüestió d’atreuiment. Vol dir que no he trobat el tema que ho permeti.

“Tendeixo més a les formes literàries”

El tema mai no series tu mateix?

No, perquè quan un parla d’un mateix costa molt separar-se de la narració. Jo tendeixo més a les formes literàries i a les complexitats estructurals que defineixen la meua manera de pensar, això no ho puc evitar.

En què ha influït la teua vida política en la teua vida d’escriptor?

Directament, en res, però jo tinc una idea del món i sempre surt. El tema de la gent de baix i de la de dalt és sistemàtic. La degradació dels barris, l’especulació, l’enriquiment sense escrúpols... A *Els vulnerables* també hi he ficat alguna broma sobre l’actualitat política. Faig un anacronisme sobre les càrregues que hi va haver a les cases barates de Can Tunis, amb la Guàrdia Civil i la Guàrdia d’Assalt, que van fer

una autèntica ràtzia, i ho trasllado a l’1 d’octubre del 2017.

El fet concret d’estar a la CUP, que demana un activisme real, suposo que també és un caldo de cultiu ideal per a un escriptor...

Fa anys que vinc de les esquerres i de l’independentisme, però amb la gent de la CUP em sento tan pròxim que em costaria fer-ne una novel·la. Me’ls estimo massa per convertir-los en matèria novel·lística. Tota aquesta època que estem vivint necessitaria unes novel·les satíriques o, fins i tot, una obra de teatre amb molta gent entrant i sortint contínuament o un periodisme més moralista en el bon sentit de la paraula.

Convé crear un espai de tranquil·litat mental, de reflexió i de visió del moment i això és difícil amb els interessos del món periòdic, que s'hauria hagut d'arremangar més en lloc de mirar les coses des de la barrera. S'ha de mostrar que no és un Estat contra un Estat, ni una gent contra una gent, és un Estat contra una gent. Una lluita molt desigual.

Amb l'edat es guanya en escepticisme.
Es guanya o es perd.

Tens raó: és una pèrdua. Tu com ho portes?
Ara he perdut una part de l'escepticisme que havia guanyat després de la Transició espanyola, que em va deixar escèptic so-

bre els partits polítics, la manera de dirigir les coses, el paper de la gent... Malgrat això, no havia deixat mai d'estar en tota mena de saraus independentistes, sindicalistes, dins d'aquest bany maria que es deia democràcia i autonomia. Vaig començar a fer campanya molt activa el 2006 en contra de l'Estatut perquè molts dels que ara s'han fet *indepes* aleshores el defensaven creient que així podíem negociar millores fiscals... Ara no soc escèptic. He vist el que he vist i crec que cal una reflexió sobre la poca idea que tenim els catalans del poder. Si tu no crees un poder propi, ja pots anar creant cada dia coses i coses solidàries, que no arribes enlloc.

És un problema de tarannà?

No. És un problema cultural i polític. Portem segles sense estat propi, s'ha creat una societat a part que funciona i t'acostumes a anar fent i no et plantejes coses radicals com aquesta perquè quan es va gosar plantejar-les, hi va haver una guerra civil i una dictadura, i això t'aixafa, però tornes a treure el cap. Encara que vegi els problemes que hem tingut i els que tindrem, penso que el país encara té una dinàmica pròpia.

Si ara ets menys escèptic, vol dir que has guanyat en esperança?

Si penses en el país on ets i veus el país d'on venies, això et fa pensar que el que estem fent deixarà un pòsit, que és, d'alguna manera, com pujar un graó. L'època autonomista ja no funciona per a nosaltres. Confio en l'energia que surt de baix. El que em fa mantenir l'escepticisme, però, no és tant el que passa ara sinó la història de la humanitat, que és la de Sísif amb la roca cap amunt i que torna a caure, la condemna de sempre tornar des de baix.

L'escriptor és individualista per naturalesa, però tu ets especialment sensible a la qüestió col·lectiva, fins i tot com a material literari. T'allibera d'un ego que de vegades pesa?

És com estar escindit. En la part privada no pots deixar de ser individualista. Si tu no t'encarregues del teu material amb cura, ningú no ho farà. És una obligació, una manera d'estar en el món. El contrast cap enfora, en el meu cas, és evident, però crec que sempre s'imposa el caràcter i això vol dir solitud.

I sensació de raresa?

Sí, però no m'agrada la idea de l'escriptor maleït que pensa que el món li deu no sé quantes coses. He arribat a la conclusió que tard o d'hora un rep el que es mereix, si és més d'hora que tard, fantàstic. Millor si és abans de marxar d'aquest món. Buscar per buscar la compensació, genera moltes frustracions.

Això és savi. Sempre has pensat així?

Sí, però no vull dir que no esperi res, sinó que t'ho has de guanyar amb el treball, amb passió i amb ganes de fer-ho bé, de gaudir de l'experiència. He estat químic, he treba-

llat en el món editorial, vaig començar a escriure tard i tot ho he fet d'aquesta manera.

Però hi ha una queixa generalitzada entre els escriptors en català que no arribem ni als lectors potencials. Què en penses?

Els escriptors tenim tendència a veure'ns com la sal de la terra... I tenim una part afegida, que treballem amb un material molt sensible. Som la vàlvula entre l'expressió del carrer i la seva fixació per reflectir una època i donar sentit a les coses que fa la gent, el que es coneix com l'esperit de l'època. En aquest sentit, com és molt delicat, necessitem atenció i que ens cuidin, i això no ho tenim. Tant és així que ja ha bufat una mica d'aire i la Institució de les Lletres Catalanes s'ha desmantellat, tenim un Departament de Cultura que no se sap què pot fer i les institucions culturals estan congelades. Si es fa una aniquilació ordenada, el món de les lletres és el primer de caure.

Per què vas trigar tant a treure el nas com a escriptor?

Molt aviat vaig voler entrar en el món de la literatura, però la carrera que havia de fer era productiva i jo mateix no era prou audaç. En una època vaig ser molt amic

“Tard o d'hora un rep el que es mereix”

del Terenci Moix i aquest sí que era valent. Posava la seva singularitat per damunt de tots els condicionants. Jo això no ho tenia, però internament no vaig abandonar la idea de ser escriptor. Als 21 anys estava treballant de químic i em vaig matricular a l'escola de teatre Adrià Gual. Allà em vaig trobar que Salvador Espriu era el suprem sacerdot, jo que vivia en un món de llengua familiar castellana. Vaig necessitar temps, perquè encara no tenia prou instruments per construir una novel·la. Fins que va arribar el moment que es va produir una mena de reacció immediata que em va fer prendre unes notes que són la primera manifestació de la meua capacitat interpretativa. I amb això ja tenia 40 anys.

Necessitaves també la solidesa d'un personatge que et fes d'interlocutor.

Tenia moltes veus que dansaven dins del meu cap des de petit, però això requeria una mirada, i la mirada del personatge que va madurant i va tenint una actitud moral s'havia d'anar fent. Al cap i a la fi, si alguna cosa té d'important la literatura és que a través d'una vida individual pots reflectir l'esperit d'una època. ✨

Julià de Jòdar
va començar a escriure novel·les quan tenia 40 anys
ORIOL DURAN